

L'esquerra davant l'OTAN

JAUME BOTEY

Cinquanta dies de bombardeigs han posat de manifest la precipitació, els errors –polítics en la conducció de la negociació i tècnics en l'execució–, els possibles interessos ocults dels EUA, la subordinació d'Europa, la covardia, etc. Cada dia hi ha més comentaris sobre això, i la història anirà posant en evidència aquestes dimensions més ocultes i repugnants.

Però ja ha posat de manifest la debilitat de l'esquerra i gairebé el concepte d'esquerra mateix. Ha posat en evidència, per exemple, les dificultats o contradiccions, existents ja el 86 en el debat del referèndum sobre l'OTAN. Allò va servir, entre més coses, per delimitar una vegada més la frontera entre dues maneres d'entendre l'esquerra: la dels qui creien que per millorar el sistema cal entrar-hi i la dels qui creien que, entrant-hi i reforçant-lo, té més capacitat de perversitat. Els arguments d'aleshores eren de caràcter ètic i polític. Ara, la seva aplicació concreta són cadàvers i sofriment. A cinquanta dies de bombardeigs, resulta clar que Rambo no és mai d'esqueres:

–En l'aplicació dels models acceptats de tractament de conflictes. Un important sector de l'autoanomenada esquerra europea considera que l'única sortida és la intensificació dels bombardeigs. En el tractament de conflictes –i no necessàriament des de l'òptica pacifista només– és doctrina comuna que “mai no és massa tard”. Dit d'una altra manera,

“els mals resultants de continuar la violència sempre seran superiors als derivats de les dificultats d'una negociació política”.

–En la demonització de Milosevic i els serbis. Un principi elemental d'educació per la pau diu que no és possible de construir una pau duradora sobre cap mena de demonitzacions. Multiculturalitat vol dir, essencialment, no demonitzar els altres (siguin qui siguin, magribins, gitanos, alemanys o serbis). Calia, per tant, com a mínim des de l'esquerra, fer una reflexió matisada sobre “els serbis”. Més encara, què vol dir “posar fi” a Milosevic? Qui és Milosevic, una persona o una ideologia? Com es posa fi a una ideologia? Eliminant els qui la professen? Tothom? Quants? El bombardeig aturarà la ideologia o l'enfortirà...? Qui l'ha feta créixer, la ideologia? Només Milosevic-persona, o també Occident?

–En la lleugeresa amb què hem tractat la vulneració del dret internacional. Des de quan la salvaguarda dels anomenats “principis morals” interpretats per una aliança militar de dinou països, dels més rics del món, pot suplantar els organismes internacionals? No és la llei de la selva interpretada pel més fort?

–A defugir el motiu concret de la protesta albano-kosovesa i, per tant, el pretext de la neteja ètnica de Milosevic: el dret dels albano-kosovesos de poder-hi dir la seva, sobre el futur del seu país.

–En la incapacitat de donar suport a les veus crítiques de l'interior: per què s'ha deixat Rugova en solitari, i s'hi con-

ARXIU / EFE

Incendi d'un dipòsit de petroli cru en una població a dos quilòmetres de la capital sèrbia, a causa d'un atac dels avions de l'OTAN. Els avions de l'Aliança Atlàntica han causat grans danys en les instal·lacions d'energia de Sèrbia.

tinua deixant? I les dones-de-negre, les disset ONG de Belgrad que demanen auxili, els sindicats de l'ensenyament, els periodistes amenaçats, la regidora de Belgrad...?

–En l'exigència de responsabilitats. "L'honestedat" de l'esquerra haurà de posar-se a prova en la demanda de responsabilitats. O és que potser la comunitat internacional només judicarà els serbis? No es tracta només dels "danys col·laterals" (!!!), sinó de la globalitat de l'operació.

–En la valoració dels acords. Com és que vam acceptar els acords de Dayton, que consagraven la separació ètnica per la força i la mitjanceria de Milosevic i Tudjman? O que vam acceptar també com a bona la proposta de la cimera de Rambouillet, que en el capítol militar era inacceptable per als serbis?

–En el menyspreu de l'anàlisi històrica precisament per a interpretar el conflicte actual dels Balcans, que ens impedeix de fer ni tan sols una referència a l'imprescindible paper dels "eslaus del Nord" (Rússia) en la construcció de la pau (pagarem cara la humiliació internacional en què mantenim

Rússia; també hi sortiran els Milosevics que, després, necessitem bombardejar).

Sostenir eslògans com "Milosevic era d'esquerres" o "l'únic responsable és Milosevic" seria perdre una extraordinària oportunitat de clarificació ideològica de l'espai de l'esquerra i abonar el dilema "genocidi-intervenció" en que l'OTAN mateixa ens va situar. La lògica de l'estereotip, present des del principi del conflicte en la majoria dels mitjans de comunicació, de posar en ridícul com a quatre il·lusos els qui s'oposen a la intervenció: "Ingenus, no hi enteneu, no esteu al cas, criptocomunistes, aneu a favor de Milosevic..." Es tractava d'anatematitzar els qui dubtaven que la guerra hagués començat per protegir la població de Kosovo. Hi ha sectors que s'autoanomenen d'esquerra, amb frivolitat i ulls tapats, que continuen fent de Rambos. I n'hi ha, d'aquí i de fora, que rectifiquen. Enhorabona.

Catedràtic d'història i fundador de Cristians pel Socialisme

Ni OTAN, ni Milosevic

SANTIAGO VILANOVA

No hauríem d'acceptar el fals dilema que ens ofereixen els polítics i les institucions: o recolzem la intervenció de l'OTAN, o acceptem la política reaccionària i genocida del poder serbi. Han estat els atacs dels aliats i la seva prepotència tecnològica, imposant la retirada de les forces de l'Organització per la Seguretat i Cooperació a Europa (OSCE) de Kosovo, que han facilitat l'ofensiva de Milosevic. Aquesta guerra il·legal i il·legítima no és la dels ecopacifistes, ni la de les organitzacions no governamentals que tan fàcilment sol instrumentalitzar el poder. Aquesta guerra tampoc no és la dels contribuents que opten per una Europa federalista que sigui un veritable mosaic de pobles i cultures lliures. Una Europa en què serbis i kosovesos puguin autodeterminar-se amb les altres nacions sense necessitat de fer-ho en el marc dels estats-nació militars que hem heretat de la societat industrial-productivista. Nacions sobiranes protegides per una ferma defensa civil.

La guerra que ha desfermat l'OTAN –i en què Catalunya participa per la seva vinculació a Espanya–, sense autorització del Consell de Seguretat de l'ONU, ni debat parlamentari, va començar quan el 1991 Alemanya, el Vaticà i seguidament Itàlia i Àustria van acceptar un estat croat i un estat eslovè amb suports financers de l'UE, per comptes de forçar una nova definició federalista de Iugoslàvia. Els efectes d'aquella decisió han estat catastròfics i eren més que previsibles.

El drama humanitari que ens colpeix cada dia pel televisor és la conseqüència de la inoperància que els polítics europeus han fomentat i de la manca d'esperit crític dels mitjants informatius. Inoperància pel fet de no haver resolt eficaçment l'ajuda humanitària, tot i que els caps militars de l'OTAN havien previngut els responsables polítics occiden-

tals que Milosevic portaria a terme la depuració ètnica, si començaven els atacs. Inoperància perquè hi havia encara mitjans contundents per a frenar el dictador serbi, com ara els següents:

a) Suport internacional a l'estratègia no-violenta del líder moderat dels albanesos de Kosovo, Ibrahim Rugova, anomenat el Gandhi dels Balcans, que després de nou anys de demanar la restauració de l'autonomia no ha rebut el suport que esperava de la comunitat internacional.

b) Blocatge econòmic-financer a Belgrad. França podia intervenir la seu parisina de la Banca franco-iugoslava, en la qual la Société Générale i Paribas tenen el 46% de les accions. Aquestes pressions podien realitzar-se igualment mitjançant el Fons Monetari Internacional, el Banc Mundial i la Banca Europea per la Reconstrucció i el Desenvolupament, atès que el deute exterior de Iugoslàvia és de 20.000 milions de dòlars.

c) Reforçament internacional de l'opinió democràtica contra Milosevic, representada per l'Aliança pel Canvi (integrada per partits i personalitats de l'oposició democràtica).

d) Negociació amb els independentistes de l'UCK (Exèrcit d'Alliberament de Kosovo) de Hashim Taci, més que probablement controlats pels serveis d'intel·ligència occidentals i la CIA.

e) Ús de la guerra electrònica i de la xarxa Échelon de la National Security Agency (NSA) contra les accions sèrbies. Aquesta xarxa, l'OTAN la va posar al servei de Turquia per detenir Abdul-lah Öcalan, dirigent del Partit dels Treballadors del Kurdistan (PKK). Ens en recordem, dels quinze milions de kurds que encara no tenen existència legal reconeguda?

f) Tot i la greu crisi econòmica que sofreix Iugoslàvia, Milosevic, que, no ho oblidem, és un ex-banquer, es nodreix de xarxes de finançament ocultes i tolerades pels consorcis armamentistes internacionals. Recentment Airbus ha cobrat